

2018 Vol:5 / Issue:23	pp.1232-1240	Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) The Published Date (Yayınlanma Tarihi)	20.06.2018 27.08.2018 28.08.2018
--------------------------	--------------	---	--

ORTA GELİR TUZAĞINI AŞMADA ARAŞTIRMA-GELİŞTİRME: TÜRKİYE VE GÜNEY KORE KARŞILAŞTIRMASI

RESEARCH AND DEVELOPMENT TO CROSSOVER MIDDLE INCOME TRAP: A COMPARISION OF TURKEY AND S. KOREA

Prof. Dr. Yusuf BAYRAKTUTAN

Kocaeli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, ORCID NO: 0000-0002-4453-3701

Prof. Dr. İbrahim ARSLAN

Gaziantep Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Gaziantep

Öğr. Gör. Erdal ALANCIOĞLU

Harran Üniversitesi Bozova MYO Şanlıurfa, ORCID NO: 0000-0002-5008-4957

ÖZ

Gelişme düzeyinden bağımsız olarak her ülkenin ve özellikle gelişmekte olan ülkelerin iktisadi önceliklerinden biri olan büyüme ihtiyacı, sürdürülebilir, sürekli ve istikrarlı büyüme sürecinin temel belirleyicileri arasında teknolojik yenilikler özel bir önem taşımaktadır. Bilgi toplumuna doğru yapısal dönüşüm ve yüksek gelir grubuna geçiş, teknolojiyi geliştirme ve kullanma kapasite ve kabiliyetiyle yakından bağlantılıdır. İthal teknolojik yenilikler kısa vadede ihtiyacı bir ölçüde karşılasa da, dışa bağımlılık farklı sorunları beraberinde getirmektedir. Orta gelirli ülkelerde teknolojinin üretimi için ar-ge'ye verilen önem ve ayrılan kaynaklar yeterli düzeyde değildir. Bundan dolayı bu ülkeler, genellikle düşük veya orta teknolojili, katma değeri düşük malların üreticisi ve ihracatçısı olarak orta gelir tuzağına düşmektedirler. Bu sorunu aşmak üzere, ar-ge'ye daha fazla kaynak aktararak orta ve yüksek teknolojiye dayalı alanlarda rekabetçi pozisyonu geliştirecek yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada, orta gelir tuzağından çıkış için teknoloji ve ar-ge'nin önemi kuramsal açıdan ele alındıktan sonra, orta gelir grubunda bulunan Türkiye ve özellikle teknolojik yenilikler için ar-ge'ye verilen önem ve sağlanan kaynaklarla başarı örneği sergileyen Güney Kore'deki durum karşılaştırmalı olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Orta Gelir Tuzağı, Ar-Ge, Teknolojik Yenilik, Türkiye, Güney Kore.

ABSTRACT

Technological innovations have a special place among determinants of sustained, and stable economic growth, and the need for growth which is one of the main priorities of every countries regardless of income level, especially the developing ones. Structural transformation towards information society, and transition to high-income are closely connected with capacity and ability of improving and using and new technologies. Imported technologies might satisfy short run needs, yet foreign dependence brings different problems. Attention and allocated resources for research and development to improve technology in middle-income countries are not sufficient. Therefore, these countries usually fall into middle income trap as producers and exporters of low or medium technology, and low value added goods. In order to overcome this problem, approaches are needed to transfer more resources to R & D and improve competitive position in medium- and high technology based areas. Summarizing the importance of R&D and technology to avoid middle income trap theoretically, this study evaluates the case of Turkey as a middle income country for some time and South Korea as a successful example of rising per capita income with emphasis on, and allocated resources in R&D.

Key Words: Middle Income Trap, R & D, innovation, Turkey, South Korea.

1. GİRİŞ

Gelişme düzeyinden bağımsız olarak her ülkenin ve özellikle gelişmekte olan ülkelerin (GOÜ) iktisadi önceliklerinden biri olan büyüme ihtiyacı, sürdürülebilir, sürekli ve istikrarlı büyüme sürecinin temel belirleyicileri bağlamında teknoloji özel bir önem taşımaktadır. Bilgi toplumuna doğru yapısal dönüşüm ve yüksek gelir grubuna geçiş, teknolojiyi geliştirme ve kullanma kapasite ve kabiliyetiyle yakından bağlantılıdır. İthal teknolojik yenilikler kısa vadede ihtiyacı bir ölçüde karşılasa da, dışa bağımlılık farklı sorunları beraberinde getirmektedir.

Orta gelir grubundaki ülkelerde teknolojinin gelişimi için araştırma-geliştirmeye (ar-ge) ayrılan kaynaklar yeterli düzeyde değildir. Bundan dolayı söz konusu ülkeler, genellikle düşük veya orta teknolojili, katma değeri düşük malların üreticisi ve ihracatçısı olarak orta gelir tuzağına (OGT)düşmektedirler. Bu sorunu aşmak üzere, ar-ge'ye daha fazla kaynak aktarıp orta ve yüksek teknolojiye dayalı alanlarda rekabetçi pozisyonu geliştirecek yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmada, üst orta gelir grubunda yer alan Türkiye'nin OGT'ye fazla takılmadan üst gelir grubuna yükselebilmesi için yapılması gerekenler, ar-ge ve teknoloji konularına verdiği önemle üst gelir grubuna başarılı bir geçiş yapan Güney Kore deneyimi ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

2. ORTA GELİR TUZAĞI

OGT kavramını, orta gelirli ekonomiler üzerinde küresel rekabet ortamının etkileri üzerine yaptığı analizde ilk kez kullanan Garret'e (2004: 84) göre, orta gelir düzeyindeki ekonomilerin büyüme oranları, yüksek ve düşük gelirli ülkelerle rekabet koşulları nedeniyle 1980'lerden sonra durgunlaşmış ve anılan ülkeler OGT riski ile tanışmışlardır. Bu riskin aşılması için, ülkeler, ya teknolojik yenilikleri gerçekleştirebilecek bilgi ve beceri alanlarında rekabetçi olmalı ya da yaygın olarak kullanılan teknoloji ile mümkün olduğunca en düşük maliyetle rutin işlemler yapabilmelidir. Teknoloji geliştiremeyen, veri teknoloji ile düşük gelirli ülkeler karşısında rekabetçi olamayan orta gelirli ülkelerin OGT'de olması kaçınılmazdır.

OGT, orta gelir grubundaki ülkelerin yüksek gelirli ülkelere doğru ilerlemesini engelleyen ve sürdürülebilir ekonomik büyüme sürecinde yaşanan yetersizliklerin sonucudur. Bir başka anlatımla, OGT olgusu, bir ülkenin orta gelir düzeyine ulaştıktan sonra büyüme stratejisini uyarlayarak ilerleme kaydedememesini ifade etmektedir.

Yükselen ekonomiler olarak da anılan bazı GOÜ'lerin, 2000'li yıllarda gösterdiği güçlü büyüme trendi, bu ülkelerin kişi başına düşen milli gelirlerinin gelişmiş ekonomilerin düzeyine yaklaşmasını ve iktisadi merkez olma anlamında önemlerinin artmasını sağlamıştır. Ancak bu süreç, aşılması gereken yeni engelleri beraberinde getirmiştir. Tarihsel olarak, çok az sayıda orta gelirli ülke yüksek gelirli ekonomi grubuna geçmeyi başarmıştır. Bu durum, orta gelir seviyelerinde iktisadi büyümenin daha zor olduğunun bir göstergesidir.

3. OGT'DEN ÇIKIŞ İÇİN TEKNOLOJİ VE AR-GE'NİN ÖNEMİ

İktisadi büyümenin, doğal kaynak ve emeğe dayalı olmasından ziyade, yüksek verimlilik ve ileri teknolojiyle bütünleşik hale gelmesiyle, yeni/ileri teknolojilerin geliştirilmesi, adaptasyonu ve kullanım becerilerinin artırılması, ülkelerin stratejik önceliği haline gelmiştir. ar-ge çalışmaları, teknolojik gelişme ve büyümeyi destekleyerek ülkelerin rekabet gücünü ve uluslararası piyasalardaki pazar payını arttırmaktadır (Bayraktutan ve Kethudaoğlu, 2017: 679).

Ar-ge, yeni ürün, hizmet ve süreçler geliştirme ve bunları piyasaya sunarak tutundurma/rekabetçi olma amacıyla, beşeri sermaye ve mevcut bilgi stokundan faydalanılarak yürütülen, çıktıları özgün, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetlerdir (Gürak, 2015: 11). Orta gelirli ülkelerin büyüme politikalarında ar-ge'ye veya teknolojik faaliyetlere yeterince önem vermedikleri için başarısız oldukları, bu ülkelerin tuzağa yakalanmamak ya da tuzaktan kurtulmak için teknolojik yenilik oranlarını artırmaları; yani ar-ge'ye yönelmeleri gerektiği kanaati yaygındır. Üretimdeki verimlilik artışlarının ar-ge ve beşeri sermaye yoluyla sağlanabileceği gerçeği, eğitim ve teknoloji politikalarını ön plana çıkarmaktadır (Ünlü ve Yıldız, 2017: 89).

Yeni tekniklerin ve üretim süreçlerinin geliştirilmesi, verimlilik artışının temel belirleyicilerinden biri olduğu için, bilgi ya da teknolojinin edinimi ve yayılımı, iktisadi gelişme için büyük önem taşımaktadır. Genellikle ar-ge ve yenilik, yüksek gelirli ülkeler tarafından yapılmakta olup, GOÜ'ler, yeni üretken bilginin kaynakları olarak büyük oranda ithal teknolojilere bağımlı kalmaktadır. Ancak bu durum GOÜ'lerde, hiç ar-ge yapılmadığı anlamına gelmemektedir. Özellikle teknolojik yeniliklerin takibi ve adaptasyonunun önemli bir kısmı GOÜ'ler tarafından gerçekleştirilmekte ve küresel bilgi stokuna katkı sağlanmaktadır (Bayraktutan ve Bıdırdı, 2016: 6). Bu ülkelerde teknolojik gelişme, dışa bağımlılığı azaltma, ödemeler dengesi ve istikrarlı büyümeye de katkı sağlamaktadır (Erkoç, 2015: 191).

Ar-ge'ye ciddi yatırımlar yaparak bilim, teknoloji ve sanayide önemli yol alan ülkeler, küresel rekabet güçlerini gözle görülür ölçüde artırmışlardır. Bu ülkelerin çoğunlukla yüksek gelirli ekonomiler arasında yer alması da tesadüf değildir. Bu ülkelerin başında ar-ge ve teknolojik yeniliklerde çok önemli atılımlarda bulunan Güney Kore gelmektedir.

4. TÜRKİYE VE GÜNEY KORE KARŞILAŞTIRMASI

Çalışmanın bu bölümünde, Türkiye ve Güney Kore'de tarihsel süreç içerisinde çeşitli makroekonomik göstergelerde ortaya çıkan değişiklikler karşılaştırılacaktır. Bu bağlamda özellikle ar-ge ve teknoloji anlamında iki ülke arasındaki farklılıklar üzerinde durulacaktır.

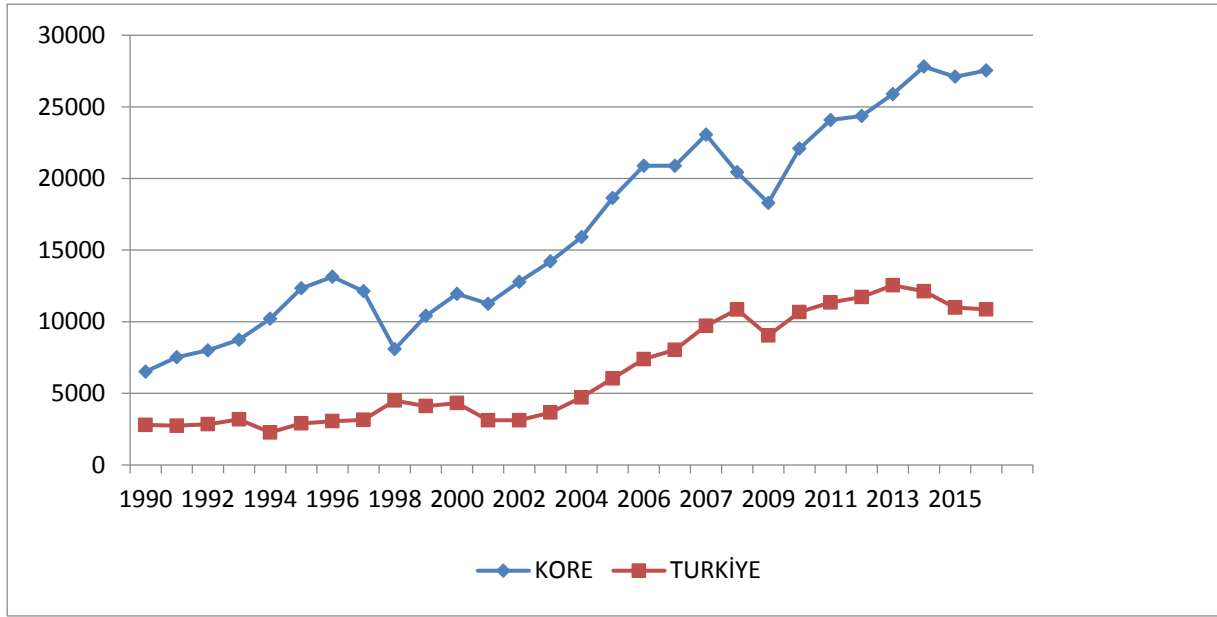
Dünyada dışa açılmanın yaygınlaşmaya başladığı ve teknolojik sıçramaların kaydedildiği 1980'lerden itibaren farklı gelir düzeyindeki ülke gruplarında fert başına gelirin seyri, Tablo-1'den izlendiğinde, 35 yıllık periyotta fert başına gelirin düşük gelirli ülkelerde 2; alt-orta gelirli ülkelerde 5, üst-orta gelir grubunda 9 ve yüksek gelirli ülkelerde 5 kat arttığı; 1. grubun nispi konumu daha olumsuz hale gelirken 2. ve 3. grubun yüksek gelirli ülkelere yakınsadığı ve özellikle OGT'yi aşma başarısı gösteren üst-orta gelir grubundaki ülkelerin yüksek gelirli ülkelere hızla yakınsadığı görülmektedir. Bu sonuç, ar-ge ve teknolojik gelişmenin hangi ülkelerde ne ölçüde stratejik öncelik kazandığı bilgisi ile birlikte önemli mesajlar içermektedir. Bir başka anlatımla, teknolojik gelişme çabaları, yakınsamaya katkı sağlamaktadır. Güney Kore, bu konuda ilk aklı gelen örneklerdendir.

Tablo-1: Gelir Gruplarına Göre Kişi Başına GSYİH (\$)

Yıllar	Düşük Gelirli Ülkeler	Alt Orta Gelirli Ülkeler	Üst Orta Gelirli Ülkeler	Yüksek Gelirli Ülkeler
1980	319,599	424,035	938,969	9.593,518
1985	253,043	410,687	992,34	10.532,917
1990	298,321	474,728	1.308,198	218.946,6
1995	202,029	531,263	1.746,83	24.920,722
2000	266,589	570,98	1.976,579	25.755,806
2005	327,321	858,463	3.145,459	33.920,884
2010	517,803	1.690,439	6.399,454	39.310,397
2015	625,617	2.031,866	8.076,649	40.078,54

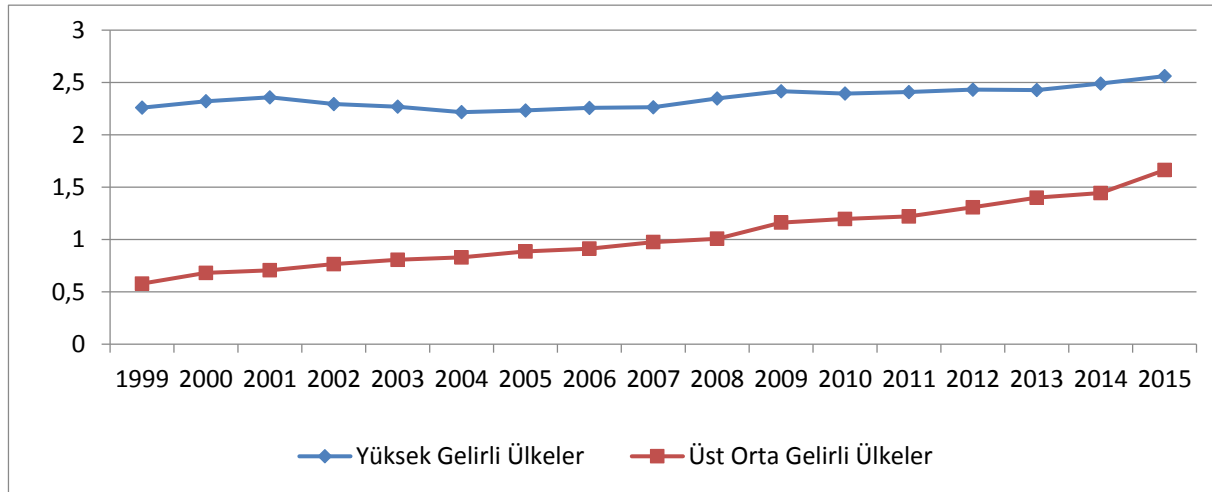
Kaynak: World Bank, 2018.

Grafik-1'de yer alan kişi başına gelir verileri, 1990'lı yıllarda yakın olan değerlerin zamanla nasıl ayrıştığını ve Güney Kore'nin farkı gittikçe açtığını göstermektedir. 1990 yılında 3.722\$ olan fark, 2016 yılında 16.676\$'a yükselmiştir. Güney Kore'de 1990 yılından 2016 yılına kişi başına gelir yaklaşık 4.2; Türkiye'de ise, 3.9 kat artmıştır. Güney Kore'de kişi başına GSYİH'nin zaman içinde değişimi, bu ülkenin istikrarlı bir büyüme ile yüksek gelirli ülkeler grubuna geçmesini sağlamıştır.

Grafik -1: Türkiye ve Güney Kore’de Kişi Başına GSYİH (\$)

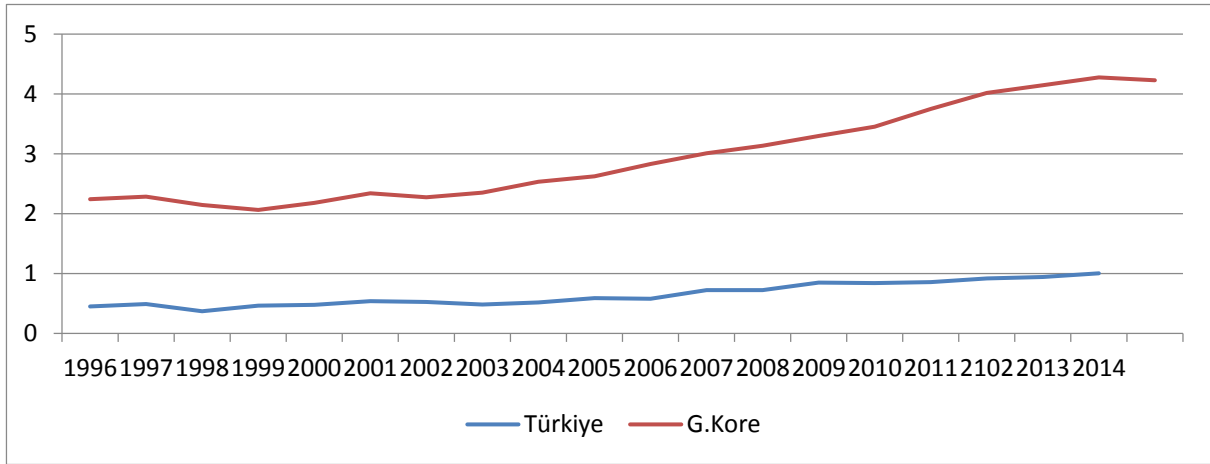
Kaynak: World Bank (2018).

Ar-ge harcamalarının GSYİH içindeki payı, bilim ve teknolojiye gelişme potansiyelini ifade eden, ülke politika öncelikleri bağlamında teknolojik gelişmenin konumunu gösteren önemli bir veridir. Ar-ge harcamalarının payı, yüksek gelirli ülkelerle üst-orta gelirli ülkeler arasında yakınsamayı destekleyen temel etkenlerin başında gelmekte (Zabun, 2015: 1); %2 oranı, orta gelirli ülkelerin yüksek gelir grubuna geçişinde eşik değer olarak yorumlanmaktadır.

Grafik -2: Ülke Grupları İtibariyle Ar-Ge Harcamalarının GSYİH içindeki payı (%)

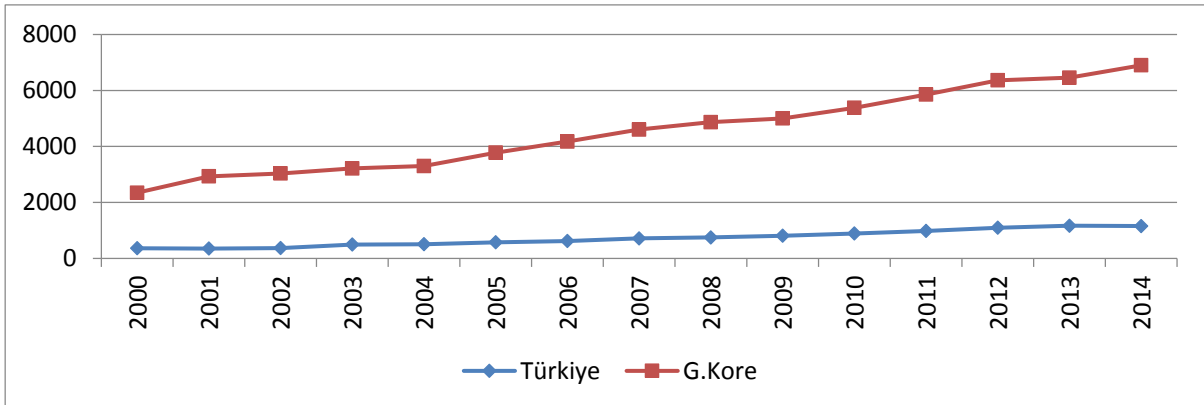
Kaynak: World Bank (2018).

GSYİH içinde ar-ge harcamaları payının yüksek olması, yüksek gelirli ülkelerde ar-ge faaliyet ve finansmanının daha fazla olduğunu göstermektedir. Grafik-2, ar-ge harcamaları konusunda yüksek gelirli ülkelerin gerisinde kalsalar da, üst-orta gelirli ülkelerin 2000’li yıllarda düzenli bir artış eğilimi sergilediğini göstermektedir. Söz konusu ülkeler, ar-ge ve inovasyonla rekabet güçlerini geliştirmiş (MÜSİAD, 2012: 29); ihracat gelirlerini artırmışlardır.

Grafik-3: Türkiye ve G. Kore'de Ar-Ge Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı (%)

Kaynak:World Bank, 2018.

Grafik-3 ve Grafik 4'te görüldüğü üzere, Güney Kore'nin hem ar-ge harcamalarında, hem de ar-ge personel sayısı bakımından Türkiye ile mukayese edildiğinde, açık bir üstünlüğü görülmektedir. Nitekim 2014 itibariyle, ar-ge harcamalarının GSYİH içindeki payı Güney Kore'de %4.27 iken Türkiye'de sadece %1 düzeyindedir. Milyon kişi başına ar-ge personeli 2000'li yıllarda her iki ülkede de düzenli olarak artsa da, artış oranı Güney Kore'de daha yüksek olmuş; başlangıçta var olan fark zamanla açılmıştır. Güney Kore'de 7000 civarında olan bu sayı, Türkiye'de henüz 2000'e ulaşamamıştır.

Grafik-4: Türkiye ve G. Kore'de Ar-Ge Çalışanlarının Sayısı (milyon kişi başı)

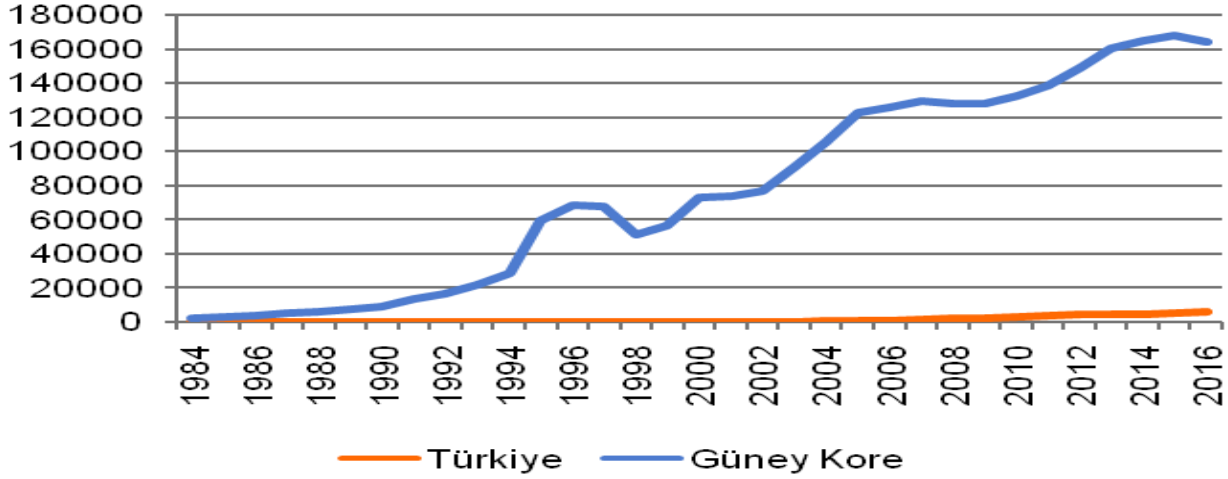
Kaynak:World Bank, 2018.

Büyüme performansında farklılaşmanın temel nedenlerinden olan teknolojik evrim, imitasyon, transformasyon ve inovasyon olmak üzere, üç farklı dönemden oluşmaktadır. Güney Kore, imitasyon ve transformasyon sürecini Türkiye'den çok daha önce başlatmış; imitasyonla başladığı gelişim sürecinde kendi teknolojilerini oluşturmayı, yani inovasyon evresine geçmeyi başarmıştır. Türkiye ise, konuya stratejik yaklaşımını ancak 2000'li yıllarda başlatabilmiştir.

Yakın dönemde literatüre kazandırılan analitik çalışmalarda, ülkeler arasındaki gelir ve büyüme farklarının azaltılmasında en önemli etkenlerden birinin, ar-ge harcamaları olduğu görülmektedir (Bayraktutan ve Kethüdaoğlu, 2017; Çetin, 2016: 32). İnovasyon ve ar-ge, ülkelerin gelişme seviyeleri ve büyüme performanslarının temel belirleyicileri arasında yer alınca, inovasyon ve ar-ge göstergeleri yakından izlenmektedir. İnovatif faaliyetlerin önemini zamanında kavrayıp stratejik öncelik haline getiren ülkeler, sanayi-ötesine sosyoekonomik dönüşümü başarmışlardır. Gelişmekte olan ülkelerin refah artırma arayışı ve gelişmiş ülkeleri yakalama çabalarındaki farklılıklar gelişme seviyelerinde kendini göstermiştir. Yaklaşık olarak benzer gelişme düzeyindeyken aynı dönemlerde kalkınma atağını başlatmalarına rağmen birkaç on yılın sonunda Güney Kore, Türkiye'nin üzerinde bir performansla daha ileri bir gelişme düzeyine ulaşabilmiştir (Tunçsiper ve Fırat, 2016: 847).

Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri, teknolojik gelişim potansiyelini göstermekle birlikte, bu faaliyetlerle ulaşılan sonuçlar ayrıca önem taşımaktadır. Ar-ge çalışmalarının çıktılarını yorumlamada kullanılan en yaygın göstergeler, patent sayıları, yüksek eğitimde okullaşma oranı ve bilimsel/akademik yayın sayılarıdır (Bayraktutan ve Bıdırdı, 2016; Karagöl ve Karahan, 2014: 17).

Grafik -5: Türkiye ve Güney Kore’de Patent Başvuru Sayısı



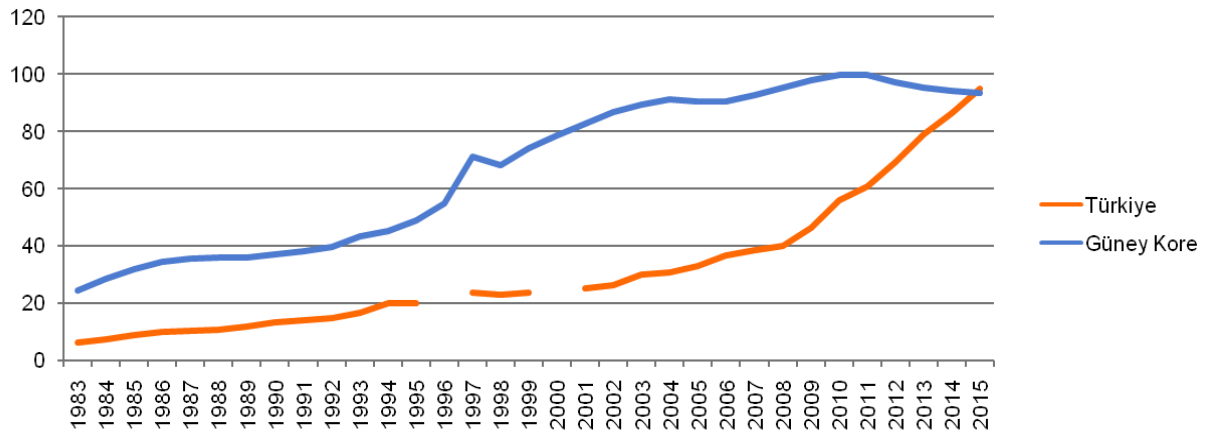
Kaynak: World Bank, 2018.

Teknolojik gelişme göstergesi olarak patent sayılarının seyrini gösteren Grafik-5'e göre, Türkiye ve Güney Kore arasında çok ciddi bir fark görülmektedir. Türkiye'nin patent başvuru sayısı, 2000'li yıllardaki çabalarla ele alınan dönemde 40.7 kat artmış olsa da, iki ülke arasındaki açık ara fark devam etmektedir. Bu durum Güney Kore'nin iktisadi büyümesine de yansımış (Ağır, 2010: 43) ve dış ticaret performansını ile ticarete konu malların teknolojik niteliğini de etkileyerek OGT'nin dışında kalmasını ve yüksek gelirli ülke haline gelmesini sağlamıştır.

Güney Kore'nin teknolojik dönüşümünde ve patent sayısını artırmasında izlediği politikalar etkili olmuş ve bazı stratejik adımlar ön plana çıkmıştır. Bunlar arasında eğitime verilen önem ilk sırada anılmalıdır. Özellikle ar-ge eğitimini geliştirmeye yönelik çalışmalara ağırlık verilmiş; ar-ge sistemini geliştirmek/etkinleştirmek için özel gayret gösterilmiştir (Arslanhan ve Kurtsal, 2010: 12).

Ar-ge bileşeni olarak yüksek eğitimde okullaşma oranları değerlendirildiğinde, Güney Kore'nin 1983-2013 döneminde bariz üstünlüğü görülmekte; artan üniversite sayısı ile birlikte Türkiye'nin 2013 sonrasında niceliksel olarak Türkiye'nin Güney Kore'yi yakaladığı gözlenmektedir. Nitelik tartışmaları yanında niceliksel sıçramanın teknolojik gelişme, büyüme ve dış ticarete ilişkin verilere yansımaları, doğal olarak zaman alacak; bir gecikme ile gerçekleşebilecektir.

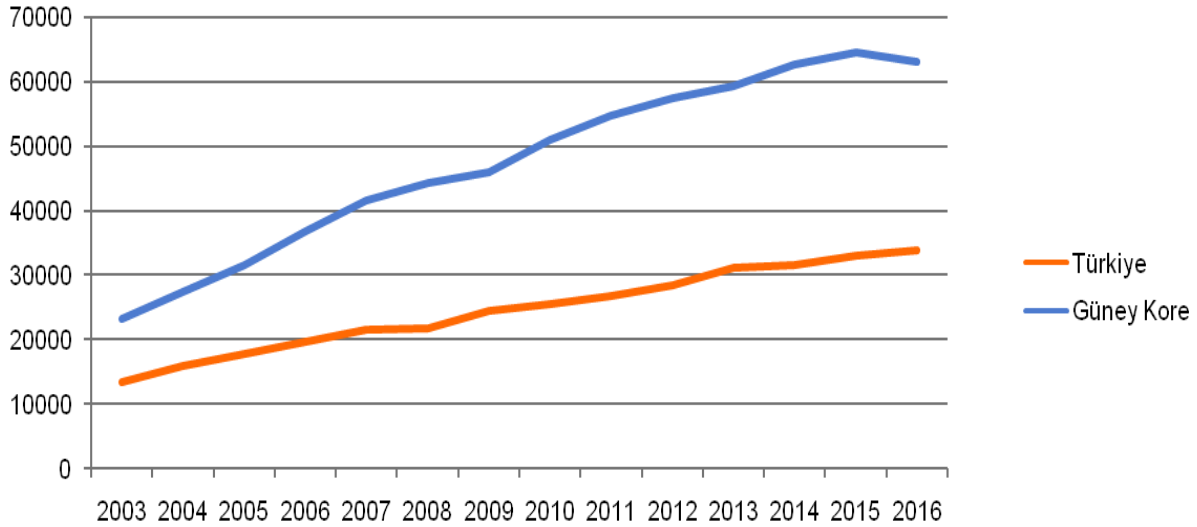
Grafik -6: Türkiye ve Güney Kore'de Yüksek Eğitimde Okullaşma Oranı



Kaynak: World Bank, 2018.

Grafik-7, yükseköğretimdeki okullaşma bakımından kaydedilen sıçrama ve yakınsamanın bilimsel ve teknik dergilerde yayınlanan makale sayısına aynen yansımadağını; Güney Kore lehine olan farkın devam ettiğini ortaya koymaktadır.

Grafik -7: Bilimsel ve Teknik Dergilerde Yayınlanan Makale Sayısı

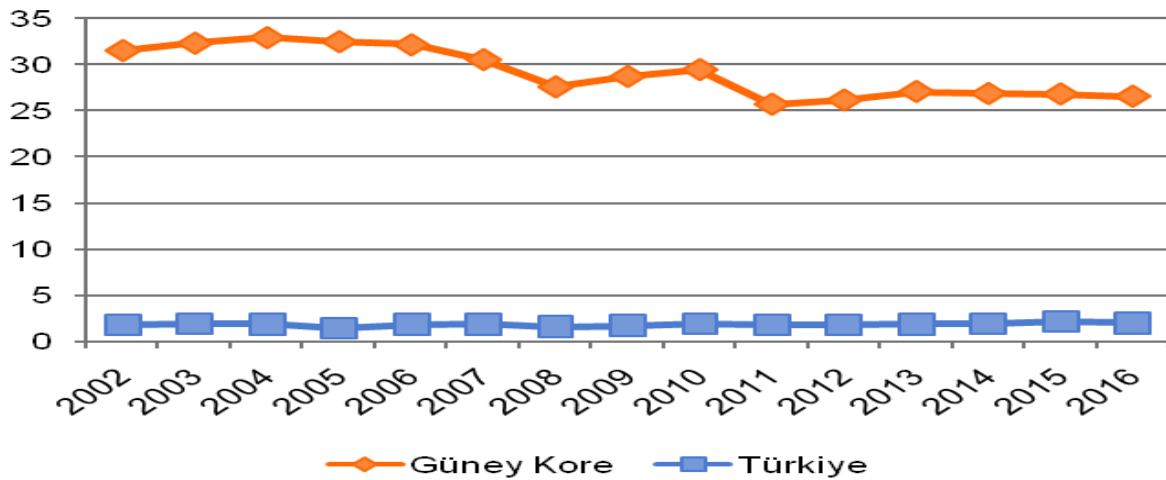


Kaynak: World Bank, 2018.

Türkiye ve Güney Kore arasında patent sayısı, yükseköğretimde okullaşma oranı bilimsel yayında sayılarında gözlenen fark, ihracata konu imalat sanayi mallarının teknolojik niteliğine de yansımaktadır. Grafik-8'de görüldüğü üzere, ileri teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ihracatı içindeki payı Güney Kore'de %25-30 aralığında seyrederken aynı oran Türkiye'de %5'e ulaşmamıştır. İleri teknoloji ürünlerinin küresel talebi ve nispi fiyatı ile birlikte değerlendirildiğinde bu farklılık ihracat gelirlerine de yansımaktadır. Türkiye'nin teknolojiyi geliştirme sürecindeki konumu rekabet gücünü de sınırlamaktadır (Arslanhan ve Kurtsal, 2010: 7). Bu da, Türkiye ve Güney Kore arasında oluşan GSYİH farkını açıklayan en önemli etkenlerden biridir.

Güney Kore'nin kalkınma sürecinde elde ettiği başarının temelinde, ihracata yönelik kalkınma stratejisi ve etkin devlet müdahalelerinin yanında, ar-ge faaliyetlerine verilen önem yatmaktadır. Güney Kore, kalkınma stratejisi içinde dış pazarlarda rekabet edebilmek için teknolojik ilerlemeye büyük önem vermiş ve ülke, teknoloji üretebilir konuma getirilmiştir (Çalışır ve Gülmez, 2007: 38).

Grafik -8: Türkiye ve G. Kore'de Yüksek Teknolojili Ürünlerin İmalat Sanayi İhracatındaki Payı



Kaynak: World Bank, 2018.

Tablo-2, Güney Kore'nin seçilen küresel markaları ve bu firmaların yıllık ihracat verilerini göstermektedir. Bu ihracat değerleri, dünyada çoğu ülkenin yıllık ihracat gelirinden fazladır. Küresel markalara sahip olmak, patent, inovasyon, yeni ürün ve süreçlerle teknolojiyi geliştirip kullanmanın ötesinde ihracatçısı olmak, ülke gelir düzeyi üzerinde ayrıştırmacı sonuçlar üretmiştir.

Tablo-2: G. Kore'nin Küresel Markaları ve İhracat Performansları (mln \$)

Marka	Yıllar		
	2005	2010	2015
SAMSUNG	71.555	108.92	195.845
HYUNDAI	46.358	71.678	84.771
LG	37.757	78.89	57.038
POSCO	20.929	28.883	61.504

Kaynak: www.forbes.com/17.07.2018, www.statista.com/17.07.2018.

5. SONUÇ

Mal ve hizmet üretim kapasite ve imkânlarını sürekli geliştirerek ulusal refahı artırma çabası, her ülkenin iktisadi önceliği olsa da, düşük gelir düzeyinden yüksek gelirli ekonomiye dönüşümün başarı hikâyesini yazan/gerçekleştiren sınırlı sayıda ülke vardır. Tarım, sanayi ve hizmet toplumuna dönüşüme de eşlik eden teknolojik gelişme, özellikle 1980'lerden itibaren yeni bir boyuta taşınmış; teknolojik dönüşüm hız kazanmıştır. Orta gelir düzeyine ulaşan ülkelerin, bu düzeyde uzun süre takılıp kalmasını karakterize eden OGT, teknoloji geliştirme kabiliyeti ve bunu sağlayan mekanizmalarla aşılabılır. Nitekim Güney Kore, kendisiyle benzer başlangıç koşulları taşıyan birçok ülke gibi Türkiye'den de ayrılarak yüksek gelirli ülkeler kategorisine dâhil olmuştur.

Güney Kore, 1990'larda 6500\$ civarında olan kişi başına gelirini düzenli artırarak 2000'li yılların başlarında 20.000\$ seviyesine çıkarmış; 2016 itibarıyla 27.500\$ seviyesini aşmış bulunmaktadır. Bu başarı serüveninin arkasındaki en önemli faktör ar-ge ve teknolojik yeniliklere yönelik yatırımlardır. Yükseköğretimde okullaşma oranı ve ar-ge personel sayıları yanında ar-ge faaliyetlerinin önemli bir çıktısı olan patent başvurularında Türkiye'nin önemli atılımlar yaptığını söylemek mümkündür. Ancak Güney Kore ile yaklaşık olarak 26 katlık bir farkın varlığı oldukça ciddi bir ayrılmadır.

Türkiye'nin OGT'yi aşarak yüksek gelir grubuna geçebilmesi için Güney Kore deneyiminden çıkarılacak mesajlar vardır. Güney Kore'nin araştırma, inovasyon, sanayileşme, eğitim ve finans politikaları incelenmeli; stratejik önceliklere dayalı politika revizyonu yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

AĞIR, H. (2010). Türkiye ile Güney Kore'de Bilim ve Teknoloji Politikalarının Karşılaştırması, Bilgi Ekonomisi ve Yönetim Dergisi, 5(2) : 43-55.

ARSLANHAN, S ve Y. KURTSAL (2010). Güney Kore İnovasyondaki Başarısını Nelere Borçlu? Türkiye için çıkarımlar, TEPAV Politika Notu, http://www.tepav.org.tr/upload/files/1285828695-5.Guney_Kore_Inovasyondaki_Basarisini_Nelere_Borclu_Turkiye_icin_Cikarimlar.pdf/ 14.04.2018

BAYRAKTUTAN, Y ve H. BIDIRDI (2016). Teknoloji ve Rekabetçilik: Temel Kavramlar ve Endeksler Bağlamında Bir Değerlendirme, Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, 8 (14): 1-24.

BAYRAKTUTAN, Y ve F. KETHUDAOĞLU (2017). Ar-Ge ve İktisadi Büyüme İlişkisi: OECD Örneği, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10(53): 679-694.

ÇALIŞIR, M ve A. GÜLMEZ (2007). Güney Kore'nin Başarısının Arkasındaki Ar-Ge Gerçeği ve Türkiye ile Bir Karşılaştırma, Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, 2 (1): 32-42.

ÇETİN, R. (2016). "Yeni Sanayileşen Ülkelerde Ar-Ge Harcamaları ve Yüksek Teknoloji Ürünü İhracatı Arasındaki İlişkinin Panel Veri Analizi Yöntemi ile İncelenmesi", İktisat Fakültesi Mecmuası, 66 (2): 30-43

- ERKOÇ, Ç. (2015). Orta Gelir Tuzağında Türkiye: 2023, Sosyo Ekonomi, 23(26):187-194.
- GARRETT, G. (2004). “Globalization’s Missing Middle”. Foreign Affairs, 83 (6): 84–96.
- GÖÇER, İ. (2013). “Ar-Ge Harcamalarının Yüksek Teknolojili Ürün İhracatı, Dış Ticaret Dengesi ve Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkileri”, Maliye Dergisi, 165(2): 215-240.
- GÜRAK, H. (2015). Ekonomik Büyüme ve Kalkınma: Kuramlar, Eleştiriler ve Alternatif Bir Büyüme Modeli, Nobel Yayınevi, Ankara.
- KARAGÖL, E.T ve H. KARAHAN (2014).Yeni Ekonomi: Ar-ge ve İnovasyon, <https://www.setav.org/yeni-ekonomi-ar-ge-ve-inovasyon/20.006.2018>
- MÜSİAD. (2012). Küresel Rekabet için Ar-Ge ve İnovasyon, MÜSİAD Araştırma Raporları: 76
- TUNÇSİPER, B ve E. FIRAT (2016). Kalkınmada Ar-Ge ve İnovasyonun Önemi: Güney Kore Örneği, International Conference on Eurasian Economies 2016, <https://www.avekon.org/papers/1606.pdf/> 14.05.2018
- ÜNLÜ, F. ve R. YILDIZ (2017).“Orta Gelir Tuzağını Açıklayan Teorik ve Ampirik Yaklaşımlar”, Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi, 49: 87-115.
- WORLD BANK (WB, 2018).World Development Indicators, <https://data.worldbank.org/indicator/20.06.2018>.
- www.forbes.com/17.07.2018.
- www.statista.com/17.07.2018.
- ZABUN, F. (2015). Gelişmenin İtici Gücü: Ar-Ge–İ,<https://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/gelismenin-itici-gucu-ar-ge-i/1924/25.06.2018>.